

Anförande av biskop Antje i Kyrkomötet den 21 oktober 2009

Finns det teologiska skäl för att öppna äktenskapet för samkönade par?

Ja, det finns. Utan att kunna utveckla dem här nämner jag mycket kort sex stycken; för enkelhetens skull börjar alla på S:

- Skyddsargumentet: äktenskapet har en skyddsfunktion gentemot samhället och gentemot vår egen potentiellt destruktiva sexualitet. Det skyddet blir inte mindre av att fler får del av det.
- Sakramentsargumentet: äktenskapet är i luthersk tradition inte ett sakrament men del av Guds omsorg om alla människor; dess form har skiftat och kan skifta.
- Skrifttolkningsargumentet: Nya Testamentet ska tolkas utifrån det som är dess mitt – befrielsen i Kristus till ett liv i rättvisa, kärleksfulla och trofasta relationer
- Skapelseargumentet: den sexuella reproduktionen ingår visserligen i skapelsemönstret, men skapelseteologin måste kompletteras med rättviseperspektivet, annars kan det gå lika galet som det gick för de skapelseteologer som stödde nazismen under Tredje Riket
- Synergiargumentet som handlar om dynamiken mellan stat och kyrka: att kyrkan går sin egen väg *kan* mycket väl sammanfalla med samhällets väg, utan att kyrkan för den skull ger upp sin profetiska roll
- Samtidsargumentet: frågan ska behandlas i ljuset av vår tids bästa teologiska kunskap samt den bästa tillgängliga kunskapen om homosexualitet, reproduktion, och könsidentitet.

Kan kyrkan ha en annan definition på äktenskap än samhället i övrigt?

Teoretiskt skulle det väl kunna gå. Men i praktiken skulle nackdelarna för våra medlemmar och för samhället vara så mycket större än fördelarna. En gemensam definition är därför att föredra om den är teologisk möjlig, vilket den är enligt de skissade argumenten.

Har kyrkan stått i liknande valsituationer förr? JA. Ta t ex debatten om omskärelsen i den tidiga kyrkan där frihetslinjen segrade över det gamla gudomligt sanktionerade budet, trots att Herren Jesus till en början själv var tveksam om frälsningen gällde fler än omskärelsens folk. Eller debatten om slaveriet, där båda sidorna fann stöd i Bibeln, som t o m framställer Gud som en slavägare. Tack och lov segrade även där frihets- och rättviselinjen, om än alldeles försent.

Kan vi leva med olika uppfattningar i frågan? JA, så länge vi behåller sinnet för proportionerna. Teologiskt och socialt sett har frågan en ganska snäv räckvidd.¹ Vi har utmaningar som är betydligt större än just denna fråga: ”Omvänd till verklighet, vänd mot Guds framtid” – det är vad det handlar om.

¹ Teologiskt sett: De teologiskt relevanta prioriteringarna kan åskådliggöras med hjälp av ”the poverty and justice bible” till exempel, där alla passager som handlar om fattigdom och rättvisa är markerade med överstrykningspenna. De är påfallande många, medan det finns väldigt få bibelställen som behandlar mänsklig sexualitet och familjära samlevnadsformer. Andra utmananden teologiska teman i vår tid är bland annat olika tolkningar av försoningsläran, klimatfrågan, interreligiös dialog, undervisning om tro, teologi och kristet liv, andlig erfarenhet i ljuset av modern hjärnforskning.

Socialt sett: Under de första nio månaderna 2009 förrättades det drygt 75000 vigslar. Under samma tid ingick ca 300 par registrerat partnerskap respektive äktenskap. Antalet kyrkliga vigslar av samkönade par förväntas ligga runt 50 per år i hela landet. Det finns andra förändringsmönster i familjebildningen som påverkar framför allt barns uppväxt. Ett exempel: Enligt uppgift i Sydsvenskan (29 september 2009 A11, ”Singlarna snabbt fler på Storkkliniken”) inseminerades bara vid en enda klinik i Köpenhamn under förra året 1136 svenska kvinnor. Av dessa var 620 singlar. Utan att lägga några snabba moraliska värderingar på det ena eller andra beteendet kan ändå konstateras att detta påverkar fler ungas uppväxt än antalet samkönade par.